

IL-Huttafa

Il-Magażin ta' Klabb Huttaf

Numru **13**

Marzu
April
1996

Stampat fuq
karta riċiklata

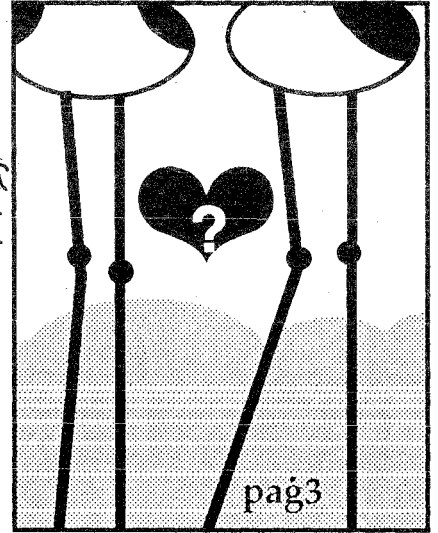

B'dil-harga
"Il-Huttafa"
tidhol fit-tielet
sena taghha!

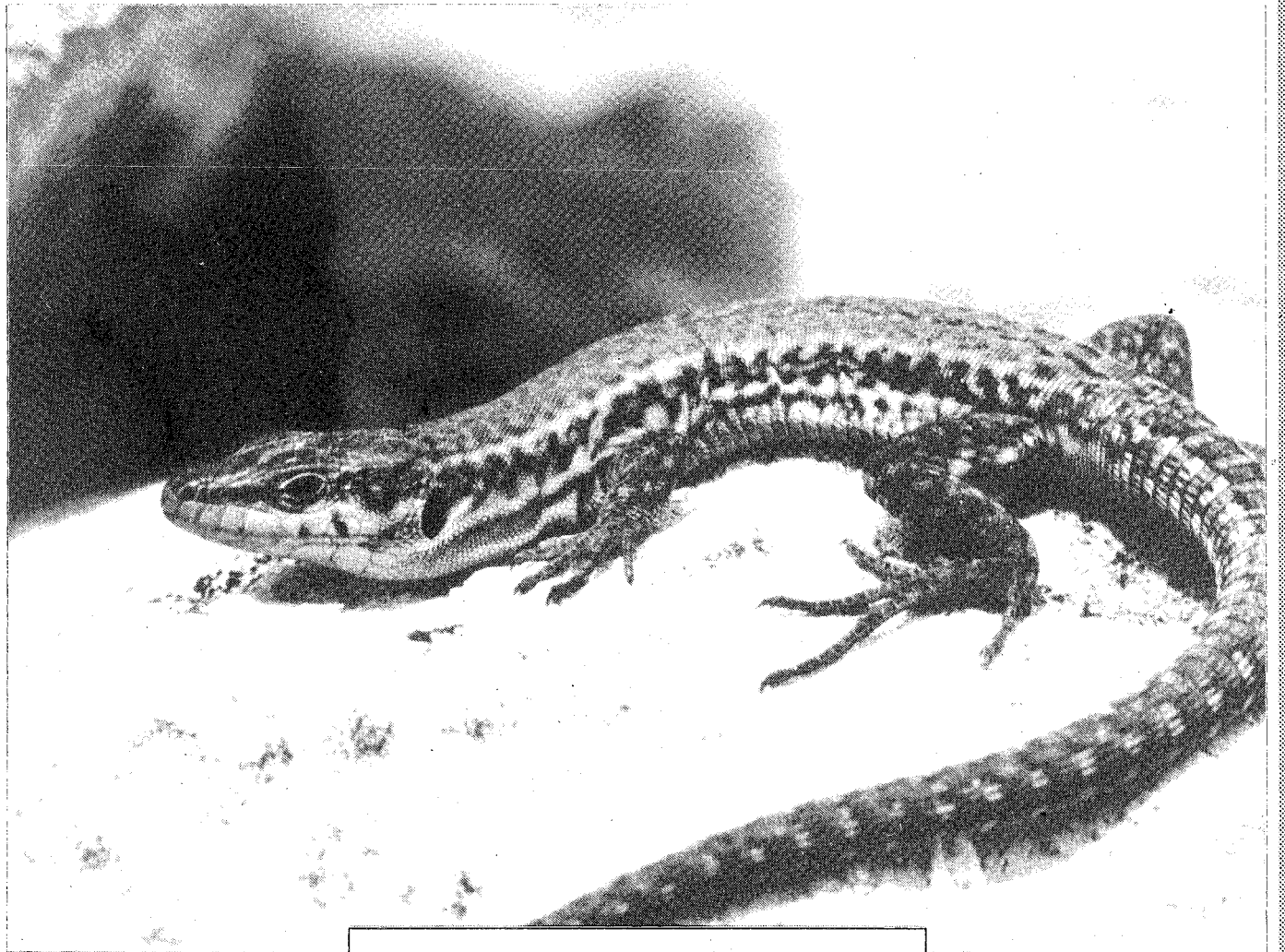

pag10

Kun Berdwoċer

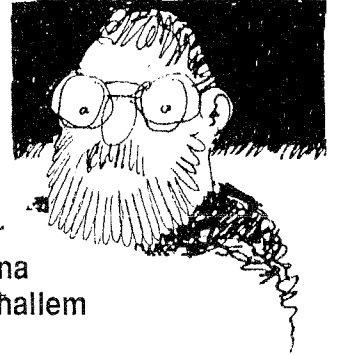
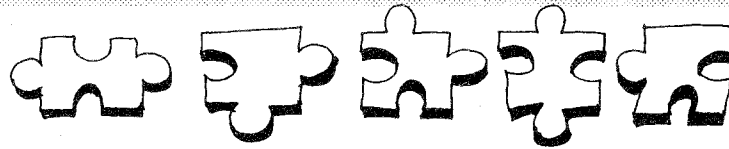

pag3

Gremxula

Hbieb Huttaf,

Fl-antik il-bniedem ma kienx imxerred mad-dinja kollha kif inhu llum. Kien jghix biss fl-Afrika. Imma biż-żmien infirex u tghallem jghix f'ambjenti godda.

Għall-ewwel kien jivvjagġa fi gruppi zġhar ta' familji, u ma kienx iġorr hafna mbarazz miegħu hliet xi armi u ġlud. Imma biż-żmien beda jgħorr hafna affarijiet oħra li kien isib bżonnjużi. Fost dawn kien hemm l-animali li tghallem irabbi: klieb, nġhaġ, mogħoż, qtates, fniek eċċ.

Dawn l-artijiet il-godda spiss kienu jkunu godda mhux għall-bniedem biss, imma anke għall-animali tiegħu. U bla ma jafu, in-nies dahhlu perikli kbar għall-animali tal-post.

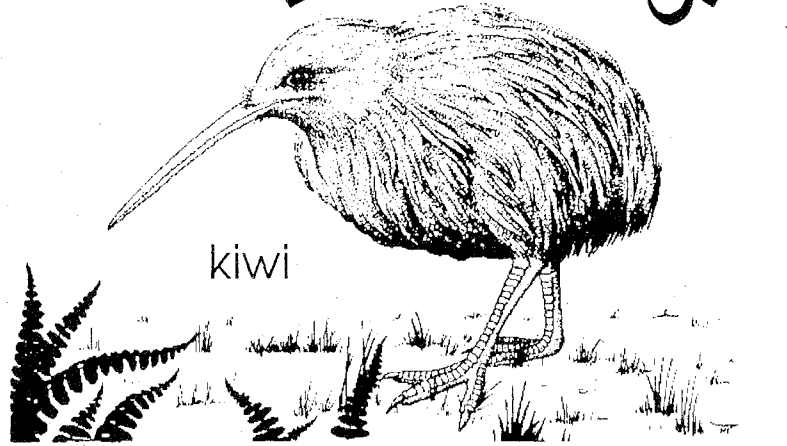
Per eżempju qabel ma n-nies waslu New Zealand, f'dik l-art kien hemm numru kbir ta' għasafar strambi. Strambi għax ma kinux jafu jtiru: il-kiwi huwa wiehed minnhom. Dawn l-għasafar draw ma jtirux għax f'arthom ma kienx hemm animali li jistgħu jaqbdhom. Wasal il-bniedem, u miegħu ġab il-qtates (heqq, biex jaqbdulu l-ġrieden). X'tahsbu li ġara? Heqq, u intom kieku kontu qattus u taraw kiwi jippassiġġa quddiem għajnejkom x'kontu tagħmlu!!

U hekkġara! Il-qtates ħarbtu u qerdu l-għasafar u hafna animali oħra ta' New Zealand. Illum hafna minn dawn l-għasafar jew m'għadhomx jeżistu jew saru rari hafna. Il-kiwi, l-għasfur nazzjonali ta' New Zealand, ma tarahx kif ġieb u lahaq!

Bħal dal-każ hemm elf każ ieħor ta' kif animali, u anke pjanti, li n-nies hadu f'artijiet oħra qerdu l-flora u l-fawna tal-post.

Hbieb Huttaf, in-natura qisha jigsaw puzzle. Kull biċċa għandha l-post speċjali tagħha. Jekk tipprova ddaħhal biċċa f'post ieħor, se tohloq problemi lil ta' madwarha, u tispiċċa thassar l-istampa kollha!

Victor Falzon
Editur

Working Group Klabb Huttaf

Silvana Agius, Jason Aloisio, Isabella Borg, Robert Borg, Audrey Chetcuti, Norman Chetcuti, Desirée Falzon (Ċer), Victor Falzon, Margaret Muscat.

Klabb Huttaf huwa taqsima ta' BirdLife Malta għall-membri ta' taht l-14-il sena. Il-Klabb jorganizza hargiet fil-kampanja, zjarat l'riservi naturali, taħdidiet, video-shows u anke xogħol ambjentali. Il-Klabb jippubblika n-newsletter-maġaġin "Il-Huttafa" kull xahrejn għall-membri, u jipproduċi hendawts u loġhob għal waqt l-attivajiet. Il-Klabb għandu wkoll 4 Gruppi Lokali fil-pajjiż. Shubija fi Klabb Huttaf hija Lm1.50 fis-sena.

Pubblikkazzjoni ta' BirdLife Malta
POBox 498 Valletta CMR 01 Tel 230684/250229 Fax 225665
Materjal mill-maġaġin Il-Huttafa jista' jiġi kkupjat dment li jissemma' s-sors.
Stampat għand Poulton's Print Shop, April 1996

X'għandna did-darba?

Editorjal	paġ 2
Aħbarijiet Lokali	paġ 3
Mid-dinja	paġ 4
Kompetizzjoni	paġ 4
Nittrumbjaw fuq...id-Daqquqa	paġ 5
Ittri	paġ 6
Poezija/Art Gallery	paġ 7
Attività	paġ 8
Naturalment	paġ 8
Gruppi Lokali	paġ 9
Il-Berdwoċing	paġ 10
Piŋġi Piŋġi!	paġ 11
X'rat il-kamera	paġ 12
Widnet il-Baħar	paġ 12

nemla

← Faċċata ta' Quddiem

Gremxula

(*Podarcis filfolensis* - Maltese Wall Lizard)

Wara xitwa xita nibdew nerġġu naraw dan l-animall jiffaċċa mill-hitan tas-sejjeħ biex jonghos fix-xemx. Il-gremxula ta' Malta hija endemika, jiġifieri ma tezisti mkien iktar hliet Malta. Il-gremxula mharsa bil-liġi.

PAR FRAS RAS IMB RAS

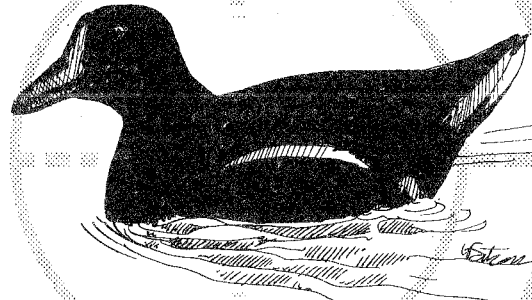
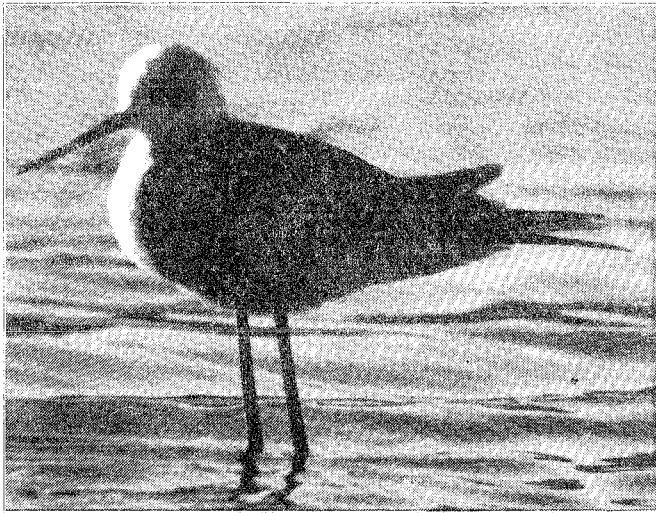
Il-Fras Servjent (*Black-winged Stilt - Himantopus himantopus*) huwa ghasfur tax-xtut li jekk tarah fuq stampa ma temminx li jeżisti! Saqajh twal esagerati, irqaq esagerati u homor esagerati!!

Il-Fras mhux ghasfur rari fir-riserva ta' l-Ghadira. Kull sena jinzlu qatghat zghar jirghu fl-ilma, u jaghtu spettaklu bil-kuluri u bl-eleganza tagħhom. Imma dan l-aħħar deher par minnhom li ġibdu l-attenzjoni sewwa, ghax mill-imġiba tagħhom donnhom jixtiequ jbejtu...

Jekk dan isehh, ikun rekord iehor fl-istorja ta' l-ghasafar f'Malta: s'issa l-Fras Servjent dejjem kien ghasfur tal-passa għal Malta. Qatt ma bejjet.

Sadattant ġewwa l-Ghadira kulhadd iżomm in-nifs ha jara x'jigri!!!

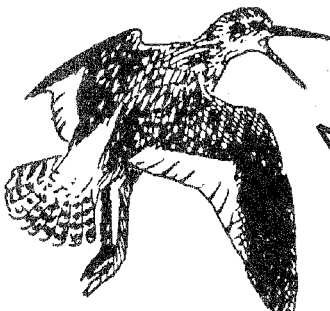
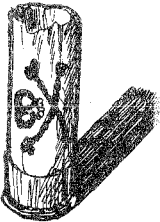
Debbie Falzon

Reġa' fil-Mira!

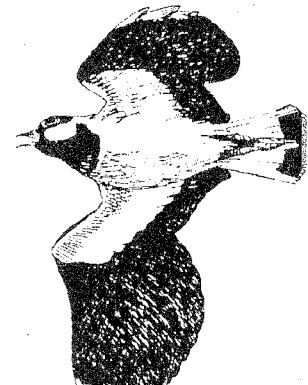
Wara li tana pjaċir bla tarf, tul dawn l-aħħar snin, narawh ibejjet fil-kwiet, bil-frieh iċaċfu fis-Simar, il-Gallozz Iswed issa reġa' ha s-sentenza tal-mewt! Minn dis-sena l-kaccaturi jistghu jergghu joqtluh! U biex ikollhom aktar cans jagħmlu dan, issa għandhom ukoll 9 ijiem iktar ta' kaċċa f'April!

abbat

Hello BirdLife!

Bye Bye MOS!

BirdLife Malta MOS setwaqqa' l-ittri MOS minn isimha. Dawn kienu jfissru Malta Ornithological Society, kelma daqsxejn tqila u twila, anke biex tghidha! B'danakollu ma jfissirx li l-Għaqda tagħna se tbidel il-mod kif taħsibha dwar in-natura, dwar l-ambjent, dwar il-kaċċa eċċ. Serrhu raskom, hbieb! BirdLife Malta xorta għadha l-ikbar u l-ehrex kavallier difensur ta' l-annimali f'Malta. U bis-saħħa tagħkom, hekk tibqa'!!!

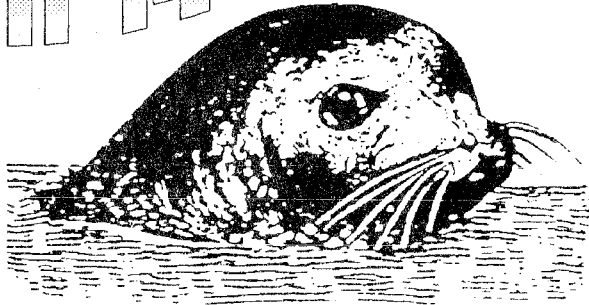

Mid-dinja...

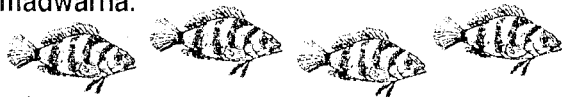
Fejn marret il-Monka?

Il-Monka hija l-unika foka li tghix fil-Baħar Mediterran. Biex twelled u trabbi l-ferh tagħha hija tfittex gherien mudlama li jifthu fuq wiċċ il-baħar. Minn dawn jeżistu kemm trid fil-Mediterran (anke f'Malta hawn skoss), imma xorta waħda l-Monka mhijiex komuni. Is-sajjieda joqtluha għax jghidu li l-Monka tiekol il-hut u allura hija l-ghadu tal-bniedem! Bhal dak li qallhom il-bniedem biss għandu d-dritt jiekol il-hut!

Fi-imghoddi l-Monka (jew Bumerin) kienet tidher spiss fl-ibhra Maltin, imma illum m'għadekx tisma' biha. Il-Monka saret waħda mill-10 mammiferi l-aktar rari fid-dinja...ma fadalx iktar minn 400 b'kollox, u dejjem tongos. Fil-Mediterran baqa' biss ftit inħawi lejn il-Greċja u t-Turkija fejn dan l-annimal grazzjuż għadu jinstab.

Il-fatt li l-Mediterran huwa l-iktar baħar imniġġes tad-dinja ma jgħinx is-sitwazzjoni lanqas. Jekk tispicċa l-Monka mill-Mediterran inkunu tlietna gawhra tassew speċjali min-natura ta' madwarna.

KOMPETIZZJONI 12

Mimduġin: 2.BIES 3.STURNELL 5.GRAWWA 7.ARPA 9.ZOKK 10.FEKRUNA 11.GALLINA
Wegħfin: 1.VENEWWA 2.BORKA 4.TIGRA 6.KOKKA 8.AJKLA
Ir-rebbieha kienet Suzanne Grima minn Kerċem

kompetizzjoni

Irranga l-ismijiet imhawdin ta' l-ghasafar (l-ewwel waħda lesta) u bl-ittri xxejdjati tiffirma isem ta' ghasfur ieħor. X'ghasfur hu?

Ibghat it-twegiba lil Kompetizzjoni Il-Huttafa 13 BirdLife Malta POBox498 Valletta CMR 01. Żmien sat-30 ta' Mejju 1996.

Premju: KTIEB DWAR IN-NATURA.

Norman Chetcuti

Tinsix: Min iqasqas mill-Huttafa niskwalifikawh!

W A R B I N I

B

B I R W I N A

T E S S T U R

M A L B J A R

Ċ A J K O N I

L J U N F I S

V A L U N T U

T A F H U T A

R E X A T T U

Nittrumbjaw fuq...

id-

Daqquqa tat-Toppu

Malti: Daqquqa tat-Toppu
 Ingliz: Hoopoe
 Xjentifiku: *Upupa epops*

Meta bdejt il-berdwoċing, kont inqalleb fil-kotba nipprova nitghallem sew l-ghamla ta' kull ghasfur li jigi Malta. Meta kont nara l-istampa tad-Daqquqa tat-Toppu, kont nithawwad - ghalkemm shabi kienu jghidu li huwa ghasfur komuni, bilkemm kont irrid nemmen li f'Malta jigu ghasafar ta' dan it-tip! Imbagħad rajt Daqquqa għall-ewwel darba... u fhimt kemm huwa ghasfur verament UNIKU.

Uniku fl-ghamla, uniku fl-ilwien, uniku fl-imġiba. Ftit iżghar minn hamiema, tawwali, munqar twil u mghawweg, saqajn qosra, lewn hamrani kulur is-

salamun bi strixxi bojod u suwed fuq ġwinhajh qisu "zebra crossing"! U fuq kollox toppu kbir roża, abjad u iswed li jinfetaħ qisu mrewħa...

Ghasfur tal-holm, imsomma! Anke t-titjira għandu stramba, donnu jaqbez ma' kull qadfa tal-ġwienah. L-ghajta, li rari tinstema' Malta, hija: "Uupuupu" - għalhekk bl-Ingliz jissejjaħ Hoopoe.

Id-Daqquqa tat-Toppu tbejjet f'hafna pajjiżi fl-Ewropa, x'aktarx lejn in-nofsinar tal-kontinent, u anke fl-Afrika ta' Fuq. Tfittex xi toqba f'sigar xjuh jew xquq fondi fil-blat, fejn tibni l-bejta. F'Malta qatt ma bejtet, forsi minhabbal-kaċċaturi li bħas-soltu jeqirdu dak kollu li hu sabih.

Għalkemm ma tbejjitx, madankollu xorta waħda ngawduha darbtejn fis-sena. Peress li Malta qiegħda fir-rota bejn l-Afrika u l-Ewropa, l-ghasafar jghaddu minn Malta huma u jpassu. Fir-rebbiegħa d-Daqquqa narawha minn Marzu sa Mejju, l-aktar għall-aħħar ta' Marzu u l-bidu ta' April, meta tkun komuni. Fil-harifa tpassi minn Awwissu sa Ottubru, iżda l-aktar lejn l-aħħar t'Awwissu. Fil-harifa tidher spiss

iżda tkun inqas komuni mir-rebbiegħa.

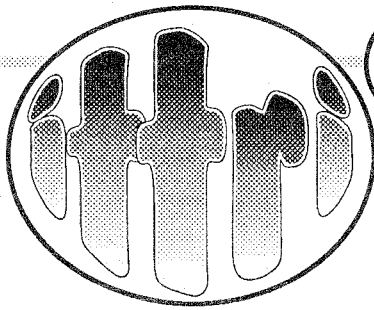
Nistghu niltaqghu mad-Daqquqa kullimkien (anke f'xi gonna f'nofs il-Belt!), imma tippreferi nħawi bil-blat u ftit sigar imferrxin. L-isbaħ ċans biex tara waħda hija li li tmur mixja ma' l-irdumijiet jew f'xi wied mingħajr kaċċaturi (jekk jeżisti!), l-aħjar fir-rebbiegħa. X'aktarx tittajjar mill-art, fejn thobb toqghod tfittex insetti rqaq u xagħat. Hija u tfittex l-ikel, spiss tiftaħ u tagħlaq it-toppu, bħallikieku biex tingħoġob mal-berdwoċer!

Mela aqdbu dik it-tromba u erħulha lejn xi rokna kwjeta fil-kampanja. Meta taraw Daqquqa tat-Toppu, tibdew tifhmu għaliex Klabb Huttat jirsisti għall-harsien ta' l-ghasafar.

Mark Falzon

Sigar u blat imferrxin 'l hawn u 'l hemm... ambjent perfett għad-Daqquqa tat-Toppu!

HAPPY HUTTAF 1

(Silta minn ittra li nqalbet mill-Ingliż)

Ghaziz Editor,

Nixtieq nifirhilkom tax-xoghol eċċellenti li qeghdin taghmlu fil-hruġ tal-magażin Il-Huttafa, li tibagħtulna.

Qabel ma dhalt membru kont qed infittex grupp ieħor biex nidhol magħhom. Dan għaliex kont naħseb li I-MOS huma interessati biss fil-ghasafar, u jiena xtaqt għaqda li tinteressa ruhha fl-annimali kollha. Imma mbagħad dhalt fi-MOS u ndunajt li wara kollox hija għaqda għall-harsien ta' l-annimali kollha. Indunajt ukoll mill-fatt li l-magażin stess Il-Huttafa huwa stampat fuq karta riċiklata. B'dan I-MOS qed tiffranka hafna tnigġis u anke ssalva hafna sigar milli jinqatghu.

J'Alla jghinkom tkomplu x-xogħol siewi tagħkom.

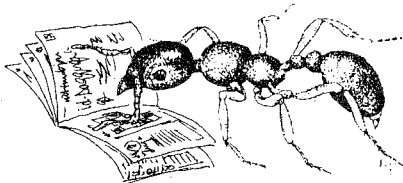
Kenneth Ellul
St Edward's College

HAPPY HUTTAF 2

Ghaziz Editor,

Qed nikteb din l-ittra żghira biex niringrazzjakom tal-gazzetti li jiena qiegħda nirċievi ta' kull xahrejn. Hija tkun interessanti hafna għax ikun fiha affarijiet dwar in-natura għax jiena nħobbha hafna n-natura. Inħobb il-fjuri, l-ghasafar u l-kampanja. Nixtieq ngħidilkom grazzi hafna.

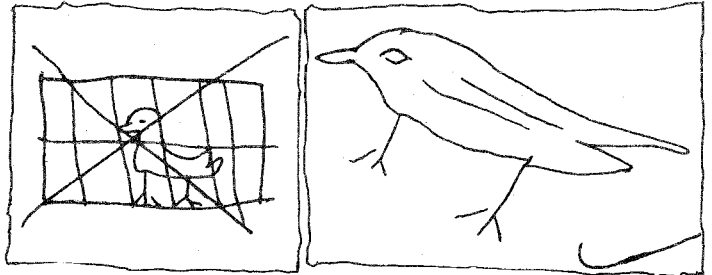
Sabrina Zammit
Gharghur

ANGRY HUTTAF 1

Ghaziz Editor,

Darba kont fil-wied tal-Gharghur. U rajt żewġ pitirrossi. Fil-pront dawwart wiċċi lil hemm u rajthom

maqbudin ġo trabokk. Kien fihom hasra. Trid min jaqbdok lilek? Iva jew le?

Dorothy Borg
Gharghur

Ghaziza Dorothy,

Le!

L-Editor

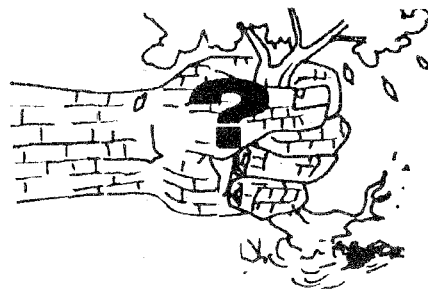
ANGRY HUTTAF 2

Ghaziz Editor,

Nixtieq li l-annimali jhallu hom jghixu u mhux joqtlu hom. L-istess il-pjanti: nara kull pjanta sabiħa, imbagħad ikun hemm xi hadd joqtolhom.

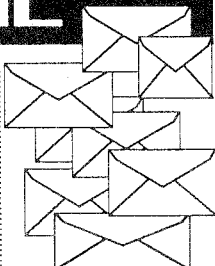
Jien nixtieq inneħhi dan il-vandalizmu.

Ritianne
Haż-Zebbuġ

IKTBULIL

Editor Il-Huttafa
Klabb Huttaf
Birdlife Malta
POBox 498
Valletta CMR 01

wildlink

Għal tagħrif dwar annimali jew pjanti Maltin, iktbu lil Robert Borg - Wildlink • Klabb Huttaf • BirdLife Malta • POBox498 • Valletta CMR 01. Biex Robert iwigibkom direttament, ma' l-ittra tagħkom inkludu envelope bl-indirizz tagħkom u bolla ta' 5ċ.

Xi membri jiktbu biex jistaqsu kif ma gibni lhomx l-istampi li baghtulna. Lil dawn il-Huttaf nixt-quhom iserrtu rashom ghax malli jmiss l'hom ingibuhom l'hom. Imma kulhadd irid izomm il-kju!!

ART GALLERY

Uza karta bajda. Tuzax karton cin u tpingix bil-kulur lbghat ukoll ismek, l-eta u isem l-animat jew pjanta

poezija

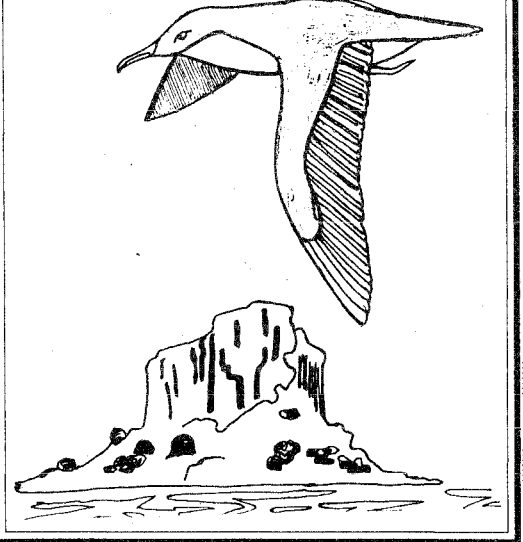
Hunting - No Mercy!

*Why should you hunt?
Can't you chant?
What can you grant
To the poor animal?
To turn the world to a dull
One!
Aren't you learning none?
Destroying its life
It can't take a dive
There it goes chased
Tired and dazed
For what reason
Can't you reason?
Why aim
And pull the trigger?
Are you insane?
Why not want a world bigger?
Why not face the sun?
And throw away the gun?
Destroy and kill
At your own will
Don't you know it's a sin?
And above your glory
And din
It's a horrible story!!*

Kristel Jo Camilleri

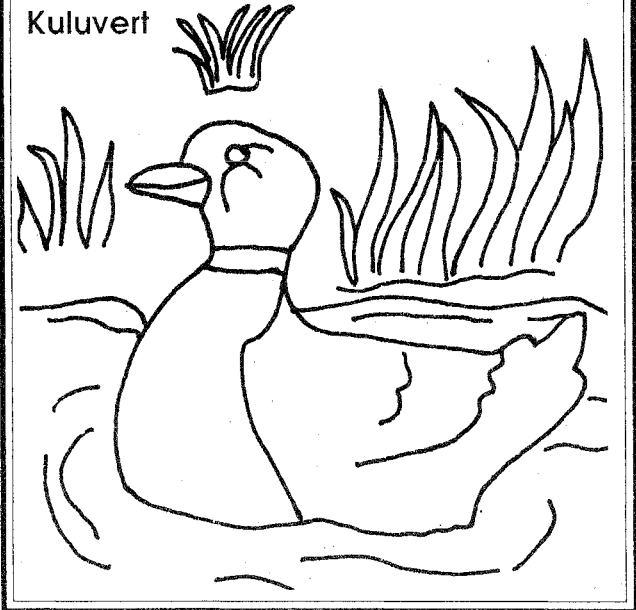
Joanne Trevisan (8)

Garnija

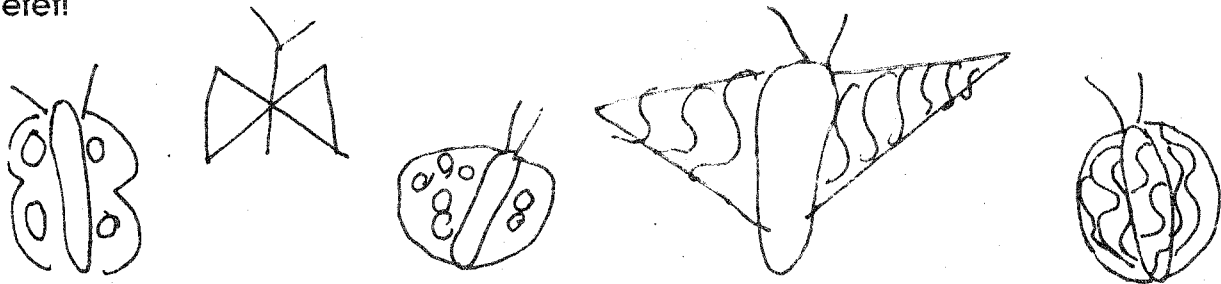
Alistair Corser (13)

Kuluvert

Cheryll Ann Vella (8)

Friefet!

Is-Seber ta' Kemmuna

- *Bhal kull sena f'dan iż-żmien tibda tiġbidna l-gżira kwieta ta' Kemmuna.*
- *Kemmuna hija santwarju, jiġifieri fuqha l-ghasafar m'ghandhomx isibu min itellifhom.*
- *Bhas-soltu abna ta' Klabb Huttaf se nagħmlu bargħa - anzi żewġ bargħiet - biex ingawdu f'it mill-gmiel naturali ta' dal-post.*
- *Tonqsux, u hajru lill-ġenituri jigu magħkom ukoll!*

Harga A: Is-Sibt 20 ta' April
 Harga B: Is-Sibt 27 ta' April
 Prezz: Lm2
 Aktar dettalji lil min jibbukja

kuda

Ġibu magħkom:

- tromba jekk għandkom
- gwida għat-tajr jekk għandkom
- nowtbuk u lapas
- x'tiekle u x'tixorbu
- xi haġa għal raskom
- basket tad-dahar

berwieq

Biex tattendu tridu tibbukjaw bit-telefon (230684/250229) mhux aktar tard mit-18 ta' April. Tajjeb imma li taħsbu kmieni biex iċċemplu, għax il-lanċa tiehu numru limitat. Tibagħtux flus.

Kif inkunu hemm inżuru r-riserva l-ġdida li BirdLife Malta qiegħda tiżviluppa f'post magħruf bħala Wied l-Aħmar.

Tfal taħt it-8 snin irid jiġi xi hadd kbir magħhom.

N A T U R A L M E N T

HĠIEĠ JEW HMIEĠ

Sa f'it snin ilu, il-luminati u l-birer, il-ħalib, l-ilma u l-meraq tal-frott kienu jinbiegħu fi fliexken tal-ħġieġ biss. Illum qed jinxtraw ukoll fil-pakketti tal-kartun, laned jew fliexken tal-plastik.

Xi whud jaħsbu li dan huwa progress. Hafna jsibuhom komdi għax jippreferu jarmu milli jiehdu l-fliexken vojta lura għand tal-hanut. U pajjiżna, li qatt ma kien xempju ta' l-indafa, ikompli jithammegħ ma' kull reċipjent li jintrema'.

Il-hmieġ ikerrah kullimkien, iżda l-akbar ħsara ssir fil-kampanja. Hafna ħlejjaq zġħar bħal bebbux, nannakol u ħnieżer l-art jidhlu jistkennu jew jorqdu fil-fliexken jew laned mormijin. Il-biċċa l-kbira jispicċaw biex imutu fihom għax ma jkunux jistgħu johorġu.

Mhix haġa diffiċli li aħna ngħinu halli dil-ħsara ma tibqax issir. Meta mmorru nixtru għandna nagħzlu prodotti bbotiljati fi fliexken tal-ħġieġ: b'hekk inkunu nistgħu nirritornawhom u nifrankaw mill-muntanja orribli ta' skart li dejjem tikber fil-mizbliet. Għandna wkoll inħeġġu lill-ġenituri jagħmlu bħalna, billi nagħtuhom l-eżempju aħna stess!

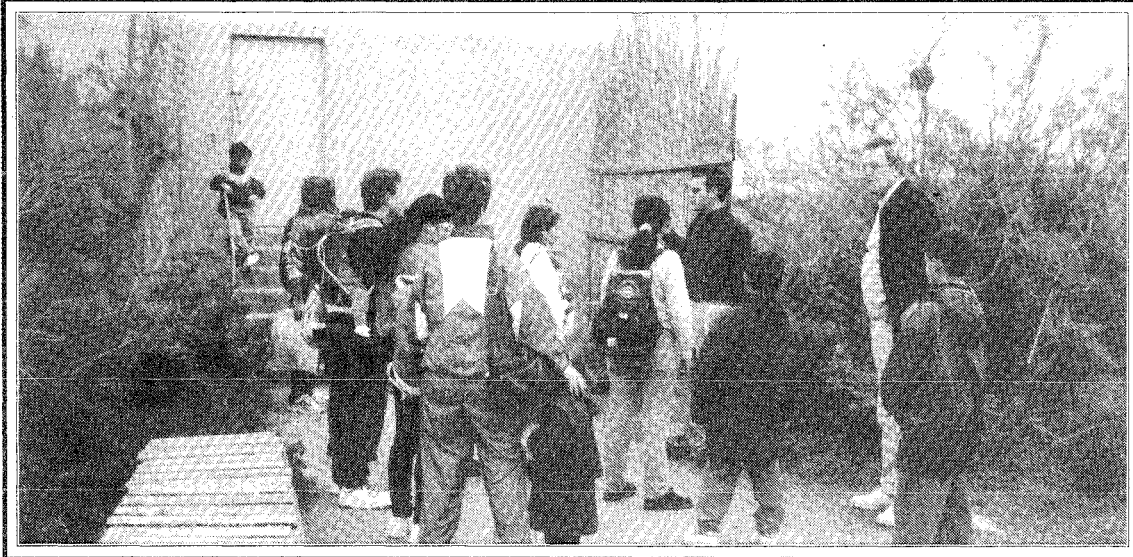
Jason Aloisio

Harga ghar-riserva naturali ta' l-Ghadira

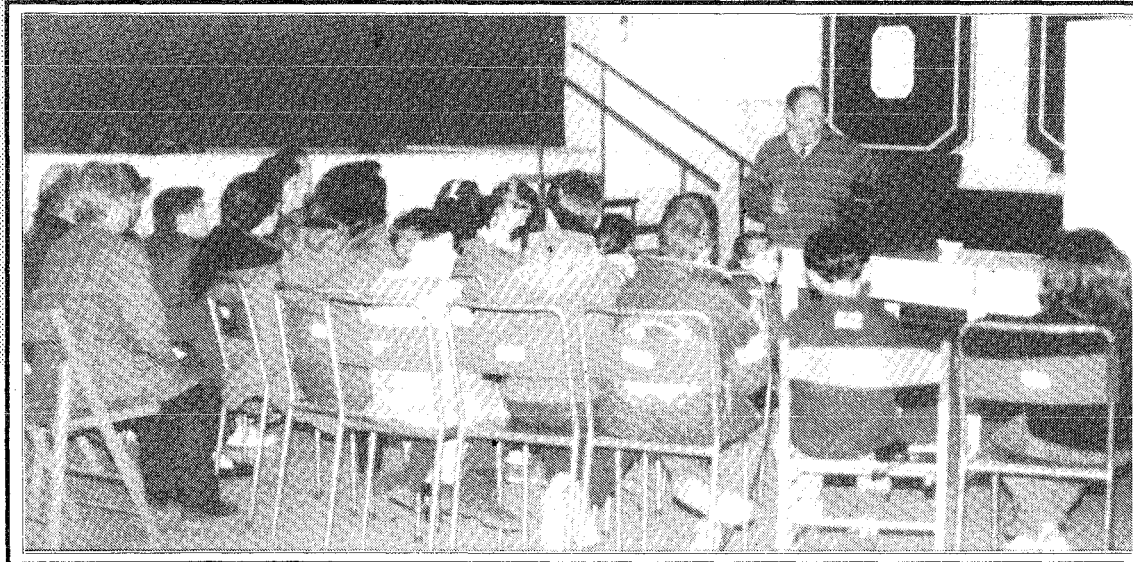
Naxxar

Jason Aloisio

Tabdita bi slajds dwar il-kura ta' ghasafar feruti

H'Attard

Agnes Scicluna

GRAZZI F'isem il-Grupp Lokali tan-Naxxar, Klabb Huffaf jixtieq jirringrazzja lill-University Residence talli qeghdin jisponsorjaw ic-cirkolari tal-Grupp.

GRUPPI LOKALI

H'ATTARD

Leaders: Isabella Borg, Grace Camilleri, Graziella Fenech, Marija Fenech, Joanne Scerri, Agnes Scicluna (ko-ord), Silvio Scicluna (ko-ord).

MSIDA/TA' XBIEX

Leaders: Michelle Borg (ko-ord), Robert Borg (ko-ord), Marisa Grech.

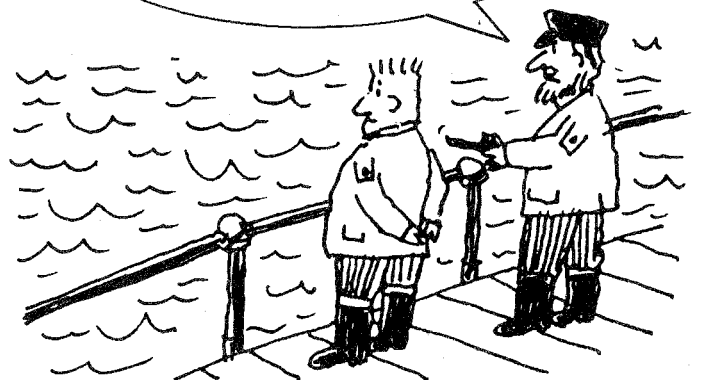
NAXXAR

Leaders: Jason Aloisio (ko-ord), Anita Bezzina, Mark Falzon (ko-ord), Caldon Mercieca, Konrad Pizzuto, Justin Vassallo.

RABAT

Leaders: Silvana Agius, Audrey Chetcuti (ko-ord), Norman Chetcuti (ko-ord), Angéle Pullis.

'Qas temmen! Tant qtilna balieni li l-livell tal-bahar nizeł żewg metri!!!

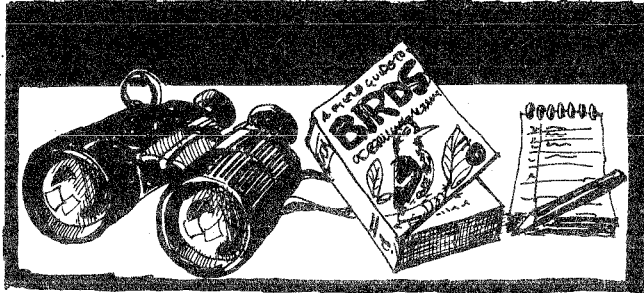
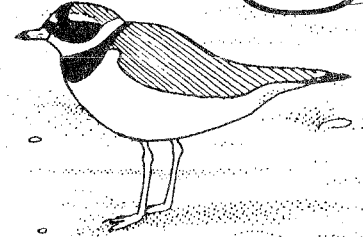

il-Berdwoċing

Audrey Chetcuti

Flok is-soltu intervista, did-darba ser nurikom kif issiru berdwoċers tajbin. Issa li bdiet ir-rebbiegha, in-numru ta' ghasafar ma jonqosx żgur fil-kampanja, anzi jżid.

X'ghandi bżonn?

Tromba. Tridha, xbin! Jekk ghadek se tibda, l-aħjar li tixtri tromba żghira u hafifa. Fuq it-tromba ssib tabella b'żewġ numri, per eżempju 10x25. In-numru 10 jfisser li t-tromba tkabbar għaxar darbiet. In-numru 25 huwa l-wisa' tal-lenti ta' barra, u aktar ma jkun kbir dan in-numru, aktar ikun jidhol dawl. Nagħtik parir li tibda bi tromba 8x40 jew 10x50. Tmurx għal tromba li tkabbar wisq, għax ma jirnexxilekx iżżommha soda, tibda tiċċaqlaqlek int u tittawwal minnha u ma tagħraf xejn.

Gwida għat-Tajr. Ktieb li jurik bil-kulur stampi ta' l-ghasafar kollha li tista' tara. Dan jgħinek hafna biex tagħraf x'inhu l-ghasfur. Aħjar ktieb bil-qoxra ratba biex ma jkunx tqil u tkun tista' terfgħu fejn trid. Qis li qabel toħroġ berdwoċing tistudjah sew! Innota l-kobor u d-differenza fil-munqar u fid-denb ta' kull ghasfur. Tinkwetax bil-kwantità, b'daqsxejn esperjenza l-ghasafar tidrahom malajr. Kultant tisma' l-ghasfur qabel ma tarah. Mela aqra sew xi jgħidiek ukoll dwar l-għana tagħhom.

X'nilbes?

Wieħed mill-iżbalji li nagħmlu meta noħroġu fil-kampanja huwa li nilbsu kuluri jgħajtu bħall-aħmar, orangjo u isfar. L-ghasafar għandhom vista tajba hafna u jaraw bil-kulur. Kuluri li mhumiex naturali għalihom ibeżżgħuhom. Mela għall-berdwoċing ilbes kuluri mitfijin, bħall-aħdar, kannella u iswed.

Żball ieħor huwa li ma nilbsux biżżejjed hwejjeġ. Għall-berdwoċing trid il-paċenzja, u jekk tkun ġurnata interessanti taf tibqa' barra

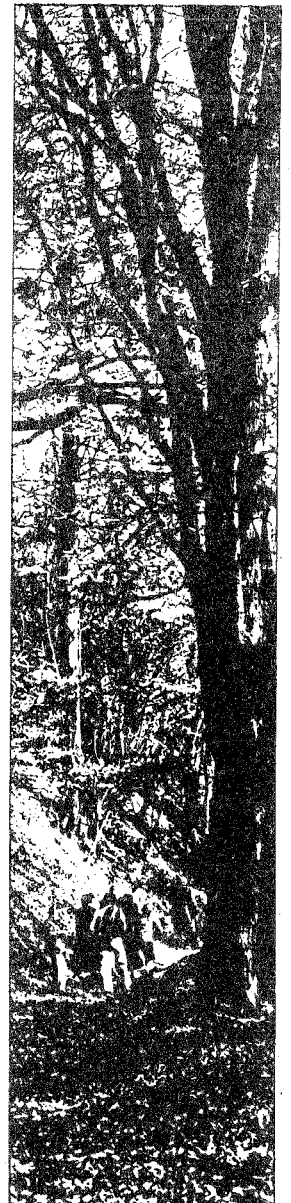
ġurnata sħiha! Ilbes bis-saffi, halli tkun tista' tinza' ta' fuq jekk il-jum jishon, u terġa' tilbes jekk jiffriska. Fi granet imsaħħbin dejjem ġorr rejnkwot.

X'hin noħroġ?

L-aħjar hin li toħroġ berdwoċing huwa filgħodu kmieni, iva bejn is-6.00am u d-9.00am! Veru li kmieni, imma dak huwa l-hin meta l-ghasafar ikunu għadhom kif qamu u jibdew iħufu 'l hawn u 'l hemm għall-ewwel ikla tal-ġurnata. Jekk tmur aktar tard xorta waħda tara ghasafar, tafx, imma jista' jkun li l-ghasafar ikunu iktar kwieti, speċjalment fil-hinijiet l-aktar sħan tal-ġurnata.

Fejn immur?

L-ghasafar issibhom f'hafna ambjenti, imma forsi l-aktar li joffri varjetà huwa l-bosk. Għalhekk, ipprova sib post bis-siġar, bħall-Buskett. Ix-xaġħri huwa wkoll ambjent interessanti, anzi iktar faċli, għax miftuħ. Ippruva postijiet bħal Ras il-Pellegrin u l-Wardija. Kemmuna, per eżempju, hija medda xaġħri minn ponta sa ponta!

Membri Falko (it-taqsimha żgħażaġh ta' BirdLife) bilqiegħda fuq ix-xaġhra tal-Buskett jitrumbjaw lejn tajr tal-priza waqt il-passa ta' Settembru. Innutaw li għandhom ukoll teleskopju. It-teleskopju jqarreb iktar minn tromba, imma biex tużah irid ikollok tripod, inkella ma żżommux sod.

X'nagħmel?

Imxi bilmod u żomm il-kwiet. Tajjeb li ma tkunx waħdek, għax aktar għajnejn! Imma jekk trid titkelleni, agħmel hekk minn taht l-ilsien.

Meta tisma' xi tisfira ersaq fid-direzzjoni li tkun smajtha, ieqaf u ttrombja. Tistenniex dejjem li tara l-għasfur l-ewwel, għax jaf ikun ftit moħbi u bla tromba ma taraxh.

Jekk tilmaħ bejta tersaq lejha, imma ogħhod bil-paċenzja, fil-kwiet u bla ċaqliq ftit 'il bogħod, u għandek ma ddux ma tara l-ġenituri ġejjin bl-ikel biex iżoqqu l-frieh.

X'niekol?

Tantx iġġorr ikel mieghek għax itaqlek. Hu mieghek l-aktar frott, ilma u forsi xi kiswa hobz.

Audrey

Nahseb li għidtilkom mhux hazin dwar il-berdwocing. Nispera li tippruwaw. Jekk ikollkom xi diffikultà fuq xi haġa li għidt, iktbuli halli nara kif ser insolvihielkom.

Pingipingi!

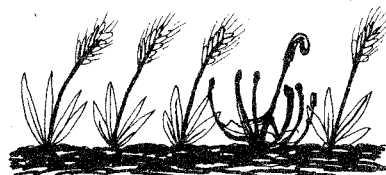
lifgħa

- 1 kannella hamrani
- 2 kannella ċar
- 3 isfar
- 4 kannella skur
- 5 aħdar

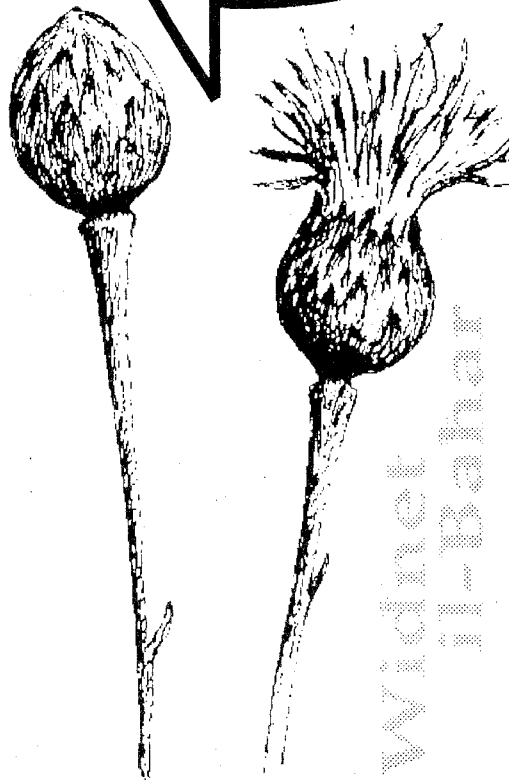
Victor Falzon

x'rat il-kamera

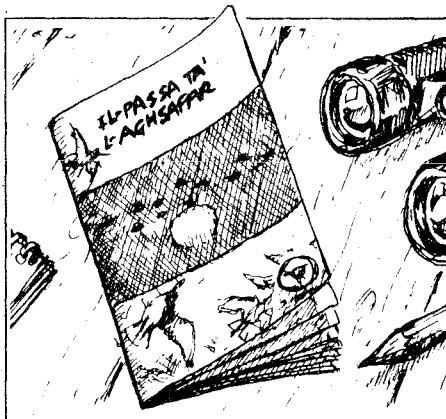
Tiskanta kultant in-nies x'jizirghu fl-ghelieqi!

Jekk tkunu fix-xaghri qrib l-irdum, zommu ghajnejkom miftuhin ghalija. Bhalissa jiena qiegħda bil-blanzuni u daqt nisplodi bil-kulur!!

Widnet il-Bahar

Għalik b'xejn

Il-Ktieb Il-Passa ta' l-Ghasafar ikun tiegħek b'xejn jekk iddahhal membru ġdid fi Klabb Huttaf. Imla l-formola t'hawn taht u ibghathielna flimkien mal-mizata tal-membru ġdid li ddaħhal. Tinsix id-dettalji tiegħek!

IRNEXXIELI

Dettalji tal-membru l-ġdid

Isem: _____

Indirizz: _____

Tel: _____ Data tat-twelid: _____

Dettalji tieghi

Isem: _____ Member's number

Ma' dil-formola qed nibghat čekk/postal order/bolli mhux uzati b'valur ta' Lm1.50

Newsletter

lbgħatha lil: Daħhal Membru Ġdid • Klabb Huttaf • BirdLife Malta • POBox498 Valletta CMR01